

مروری بر همایش‌های ملی و هیجدهمین همایش برنج در سال ۹۷

ناهید فتحی^۱، جمیل علیزاده شایق^۲ و مرتضی نصیری^۳

۱- کارشناس ارشد زراعت سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، موسسه تحقیقات برنج کشور، آمل، ایران

۲- دبیر انجمن برنج ایران

۳- استادیار پژوهش سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، موسسه تحقیقات برنج کشور، آمل، ایران

*Email: nahidfathi21@yahoo.com

مقدمه

برنج یکی از محصولات مهم و استراتژیک در سبد غذایی است که سهم زیادی از انرژی روزانه مورد نیاز انسان‌ها را به خود اختصاص می‌دهد. افزایش جمعیت و کاهش سطح زیر کشت، افزایش تولید در واحد سطح را اجتناب ناپذیر می‌کند. ارتقای دانش کشاورزان از مهم‌ترین عوامل افزایش بهره‌وری از زمین و نهاده‌های مصرفی است که با روش‌های مختلف انتقال تکنولوژی از جمله برگزاری همایش‌های ملی و بین‌المللی برای محصولات یا موضوعات خاص انجام می‌گیرد. انجمن برنج ایران که یک سازمان مردم‌نهاد با اعضای پیوسته از قشرهای مختلف مرتبط با برنج می‌باشد، همایش‌های ملی برنج را به طور منظم و با هدف انتقال آخرین دستاوردهای تحقیقاتی در زمینه‌های مختلف تخصصی به منظور حمایت از تولید پایدار برنج داخلی برگزار و پس از پایان هر همایش، نکات مهم و کاربردی را در قالب توصیه‌نامه همایش، به مقامات عالی کشور جهت اجرای مصوبات ارسال می‌نماید. در این مقاله با مروری بر ۱۷ همایش قبلی، گزارشی از برنامه‌های همایش ملی هیجدهم (سال ۱۳۹۷) ارائه می‌شود.

مروری بر همایش‌های برگزار شده

اولین همایش ملی برنج با حضور کارشناسان و مدیران استان‌های برنج‌خیز کشور در مرکز آموزش دهستانی کوچک، دور افتاده و محروم از استان سیستان و بلوچستان به نام بمپور در سال ۱۳۶۳ تشکیل شد. در این همایش سعی شد تصویری از وضعیت برنج‌کاری استان‌ها ترسیم و رشته‌های گسسته بین محققین و مروجین پیوند داده شود. دومین همایش در بحبوحه جنگ تحمیلی با عراق و زیر گلوله باران‌ها در دانشگاه شهید چمران اهواز و همایش سوم با همکاری دانشگاه شیراز در دانشکده کشاورزی شیراز برگزار شد. از همان همایش اول برنجی‌ها، مهندس جمیل علیزاده شایق را به عنوان دبیر همایش انتخاب کردند. که هنوز هم این وظیفه سنگین را بر عهده دارد. چهارمین همایش، مجدداً در سال ۱۳۷۳ در مرکز آموزش کشاورزی بمپور در بلوچستان، همایش پنجم در سال ۱۳۷۴ با همکاری اداره کل کشاورزی مازندران در ساری و ششمین همایش در سال ۱۳۷۶ با همکاری اداره کل کشاورزی استان اصفهان در مرکز آموزش کشاورزی کبوترآباد و با حضور ۲۰۰ نفر از مدیران، محققان، کارشناسان و برنج‌کاران از مناطق مختلف ایران برگزار

شد. در همایش ششم، تشکیل انجمن برنج ایران توسط کشاورزان پیشنهاد شد که با تلاش هیأت موسس و با مسئولیت مهندس جمیل علیزاده شایق سرانجام در اسفند ۱۳۷۹ نام این انجمن رسمیت یافت. همایش هفتم با همکاری وزارت جهاد کشاورزی، انجمن برنج ایران و مرکز آموزش کشاورزی کرج در آن مرکز و با حضور جمعیت فراگیر از مجموعه کشاورزان، صنعتگران، کارشناسان و محققین برنج تشکیل شد. هشتمین همایش، مجدداً در مرکز آموزش کشاورزی کرج با عضویت مدیران، کارشناسان، محققان، کشاورزان و صنعتگران در انجمن برنج و با برگزاری مجمع عمومی جهت انتخاب اعضای هیأت مدیره در سال ۱۳۸۰ و با حضور ۳۵۰ نفر برگزار شد. نهمین و دهمین همایش ملی برنج به ترتیب در مرکز آموزش منابع طبیعی کلار آباد مازندران (دیماه ۱۳۸۱) با محوریت مصرف بهینه آب و بازرگانی برنج و دانشگاه گیلان (دیماه ۱۳۸۲) با محوریت کاهش ضایعات در شالیکوبی ها و هزینه تولید برگزار شد. یازدهم، دوازدهم و سیزدهمین همایش ملی برنج به ترتیب در سازمان جهاد کشاورزی استان قزوین (دیماه ۱۳۸۳) با محوریت مکانیزاسیون و اثرات آن در کاهش هزینه تولید، دانشگاه مازندران _ بابلسر (دیماه ۱۳۸۵) با محوریت چالش های فراروی خودکفایی برنج و سازمان جهاد کشاورزی استان گیلان (بهمن ۱۳۸۷) با محوریت افزایش تولید و راهکارهای خودکفایی برنج برگزار شد. همایش های چهاردهم، پانزدهم و شانزدهم در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری - پژوهشکده ژنتیک و زیست فناوری به ترتیب در اسفند ۱۳۸۹ با محوریت مهندسی و مدیریت شالیزار، صنایع تبدیلی و فرآورده های جانبی، اقتصاد و بازرگانی برنج، اسفند ۱۳۹۱ با محوریت برنج ایرانی سرمایه ملی، چالش های تولید پایدار و تولید اقتصادی و ارتقاء بهره وری و بهمن ۱۳۹۳ با محوریت برنج، آب و چالش های فرآوری، خود اتکایی برنج، با تاکید بر اقتصاد مقاومتی، بازرگانی برنج و آموزش، رسانه و فرهنگ برگزار شد. هفدهمین همایش ملی برنج مجدداً در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری - پژوهشکده ژنتیک و زیست فناوری (بهمن ۱۳۹۵) با عنوان پایداری تولید برنج، اقدام و عمل و با محوریت مسائل زیست محیطی، توسعه پایدار، گازهای گلخانه ای، آلاینده های برنج، چالش های تولید، تجارت ملی و جهانی برنج، برندسازی و اقتصادی نمودن تولید برنج، مدیریت آب و تعیین مناطق مستعد کشت برنج، چالش های مکانیزه کردن برنج و جایگاه تولید برنج در اقتصاد مقاومتی و با حضور اعضای انجمن برنج ایران، کشاورزان، کارشناسان و مدیران ستادی از استان های مختلف برگزار شد.

هیجدهمین همایش ملی برنج کشور

هیجدهمین همایش ملی برنج ایران طی روزهای ۲۸ و ۲۹ آبان ۱۳۹۷ با شعار تحقیقات اثرگذار بر پایداری تولید برنج در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری و با موضوعات تأثیر تغییرات منابع تأمین آب و افزایش بهره وری بر تولید پایدار برنج، اثرگذاری تغییرات اقلیمی بر تولید پایدار برنج، عوامل اقتصادی و اجتماعی مؤثر بر تولید پایدار برنج و نقش فناوری های نوین در تولید پایدار برنج با حضور حدود

۵۰۰ نفر از برنجکاران، بازرگانان، صنعتگران، اساتید دانشگاه و پژوهشگران برگزار شد. در این همایش ۱۰۸ مقاله در خصوص محورهای همایش ارائه که ۱۰۰ مقاله بصورت پوستر و یازده مقاله به صورت سخنرانی کلیدی مورد تصویب کتبه علمی هیجدهمین همایش ملی برنج کشور قرار گرفت.

خلاصه ای از موضوعات سخنرانان کلیدی در هیجدهمین همایش ملی برنج

در صبح روز اول همایش مهندس جمیل علیزاده شایق دبیر همایش و انجمن برنج ایران در خصوص روند شکل گیری هیجدهمین همایش، آقای دکتر تیموری رئیس دانشگاه در خصوص اهمیت همایش و ضرورت پایداری تولید برنج و آقای مهندس شهیدی فر ریاست سازمان جهاد کشاورزی استان مازندران ضمن خیر مقدم به مدعوین به اهمیت تولید برنج در ایران بویژه استان مازندران مطالب ارزشمندی ارائه نمودند.

در ادامه جلسه صبح آقای دکتر محمودی معاون رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، آقای خیریان پور معاون استانداری استان مازندران، خانم دکتر حسینی ریاست موسسه تحقیقان برنج کشور و آقای دکتر نعمت زاده استاد دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری به ترتیب در ارتباط با اثربخشی فعالیت های تحقیقاتی، تخصیص اعتبارات ویژه در امر پژوهش برنج، فعالیت های تحقیقات برنج گذشته و آینده و معرفی رقم جدید برنج روشن بیاناتی ارائه کردند.

یکی از سخنرانان صبح اولین روز همایش مهندس کریمی مدیرکل دفتر غلات و محصولات اساسی بود که در خصوص میزان تولید فعلی برنج و برنامه افزایش تولید برنج در کشور در آینده مطالب ارزشمندی ارائه نمودند. در ادامه برنامه صبح اولین روز همایش آقای بهاری از کشاورزان استان مازندران مسائل و مشکلات تولید برنج در استان مازندران را ارائه نمودند.

در پانل اول عصر روز دوشنبه ۲۸ آبان ۱۳۹۷ ارائه مقالات علمی با سخنرانی دکتر متولی از اساتید دانشگاه علوم کشاورزی در خصوص مقایسه انرژی های مصرفی و تخلیه مواد فسیلی با کشت اول، دوم، رتون برنج و کشت کلزا در شالیزار، مهندس قلی زاده از کارشناسان مرکز هواشناسی کشاورزی آمل در خصوص پایداری تولید برنج بر اساس پارامترهای هواشناسی، آقای سواری رئیس انجمن برنج شعبه استان خوزستان در خصوص عواقب ممانعت کشت برنج در خوزستان و پیشنهاد محصول مناسب جایگزین از نظر اقتصادی ادامه یافت.

در پانل دوم عصر روز دوشنبه ۲۸ آبان ۱۳۹۷ دکتر عرفانی معاون موسسه تحقیقات برنج در مازندران در خصوص معرفی رقم جدید برنج بنام تیس، دکتر امیرزاد استاد اقتصاد کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری در خصوص مقایسه مصرف و قیمت برنج ارگانیک در سه شهر گرگان، ساری و رشت مقاله علمی خود را ارائه دادند.

همایش در صبح روز دوم (۲۹ آبان ۱۳۹۷) با سخنرانی مهندس دهقانیان از اعضای هیأت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان فارس با عنوان آبیاری قطره ای در زراعت برنج استان فارس در پانل اول شروع شد. بر اساس نتایج این محقق، میزان مصرف آب در روش آبیاری قطره ای از ۲۴۰۰۰ متر مکعب به حدود ۱۰۰۰۰ متر مکعب در هر هکتار کاهش یافت. آقای دکتر گیلانی معاون وقت پژوهشی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان خوزستان و از محققین بنام و با سابقه برنج در این استان سخنرانی خود را با عنوان روش های مختلف کاهش مصرف آب در زراعت برنج مانند خشکه کاری، روش آبیاری بارانی و قطره ای و همچنین انتخاب ارقام متحمل به تنش خشکی و گرما در خوزستان ارائه نمودند. سخنران بعدی این پانل آقای مهندس رضوی مدیر کل هواشناسی استان مازندران در خصوص تاثیر اقلیم بر پایداری تولید برنج و سپس آقای دکتر فهمی یکی از معاونین وزارت نیرو در خصوص وضعیت آب در ایران و خطرات آینده در استفاده بی رویه آب مواردی مهمی را ارائه نمودند.

اولین سخنران پانل دوم روز ۲۹ آبان ۱۳۹۷ جناب آقای مهندس یزدان پناه مدیر عامل مرکز تجارت و پایانه صادرات برنج ایران بود که در خصوص اهمیت تجارت و بازرگانی در پایداری تولید برنج با بیان نکات مهم و اساسی در حمایت از تولیدات داخلی با خرید قیمت منطقی از کشاورز جهت ایجاد انگیزه برای تولید بیشتر و همچنین صادرات قسمتی از ارقام کیفی ایران ادامه یافت. آخرین سخنران در آخرین روز همایش آقای دکتر بهمن امیری لاریجانی مدیر کل وقت ترویج و انتقال یافته های تحقیقاتی معاونت ترویج سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی بودند که در خصوص برنامه نوین ترویجی در انتقال یافته های تحقیقاتی با استفاده از روش های جدید انتقال تکنولوژی مانند تدوین نشریه های فنی، تولید اپلیکیشن های فنی و با کمک محققین معین و پژوهشگر مروجان ارشد مطالب خوبی ارائه نمودند.

در برنامه اختتامیه همایش آقای مهندس علیزاده شایق دبیر همایش و انجمن برنج ایران، تاریخ نوزدهمین همایش ملی برنج کشور را ۲۷ و ۲۸ آبان ۱۳۹۹ اعلام نمودند.

لیست نشریه های موسسه ی تحقیقات برنج کشور (۱۳۹۸-۱۳۹۲)

شماره نشریه	عنوان	نویسنده(گان)	سال
۱	روش های آزمایشگاهی اندازه گیری ویژگی های کیفی دانه ی برنج	فاطمه حبیبی	۱۳۹۲
۲	کرم ساقه خوار نواری برنج (شناسایی، زیست شناسی، خسارت و کنترل)	فرزاد مجیدی	۱۳۹۲
۳	بیماری سوختگی باکتریایی برگ برنج	مریم خشکدامن	۱۳۹۲
۴	مراحل فنولوژی برنج	مجید نحوی و مهرزاد اله قلی پور	۱۳۹۳
۵	خصوصیات برخی از ارقام محلی برنج در شرایط استان گیلان	مهرزاد اله قلی پور و محمد صالح محمد صالحی	۱۳۹۳
۶	اصلاح روش اندازه گیری میزان آمیلوز در دانه ی برنج بر اساس روش ایزو ۶۶۴۷	فاطمه حبیبی و همکاران	۱۳۹۳
۷	بیماری سیاهک دروغی برنج	فریدون پاداشت و سمیه داریوش	۱۳۹۳
۸	معرفی نامه ی موسسه تحقیقات برنج کشور	فرامرزی علی نیا، مهدی جلالیان، آتوسا فرحبور	۱۳۹۳
۹	پروانه ی تک نقطه ای برنج و روش های کنترل آن	فرزاد مجیدی	۱۳۹۳
۱۰	راهنمای استفاده از تراکتور دو چرخ و خاک همزن	علیرضا علامه	۱۳۹۳
۱۱	راهنمای ارزیابی مزارع برنج خسارت دیده	ناصر دوات گر و شهریار بابازاده	۱۳۹۴
۱۲	زهرابه های قارچی در برنج	فریدون پاداشت و همکاران	۱۳۹۴
۱۳	اهمیت تغذیه برگی عناصر کم مصرف در کشت برنج	حسن شکری واحد	۱۳۹۴
۱۴	بومی سازی توسعه سریع نسل (RGA) در گیاه برنج	محسن قدسی و همکاران	۱۳۹۵
۱۵	تبدیل کاه و کلش برنج به کمپوست و موارد استفاده از آن	تیمور رضوی پور و شهریار بابازاده	۱۳۹۵
۱۶	کلکسیون قارچ های برنج ایران	فریدون پاداشت و سمیه داریوش	۱۳۹۵
۱۷	پتاسیم در خاک و روش های عصاره گیری آن در خاک های شالیزاری	مسعود کاوسی	۱۳۹۵
۱۸	ضرورت مصرف کود سیلیکاته در اراضی شالیزاری	الهیاری فلاح و محمد محمدیان	۱۳۹۵
۱۹	گیلانه، رقم جدید برنج	مهرزاد اله قلی پور	۱۳۹۵
۲۰	دستورالعمل زراعی رقم جدید برنج، گیلانه	مهرزاد اله قلی پور و همکاران	۱۳۹۶

۱۳۹۶	احمد رضائی	توده های محلی و ارقام برنج لنجان	۲۱
۱۳۹۶	شهرام محمودسلطانی	کمبود روی، علل، علائم و راه کارهای مقابله با آن	۲۲
۱۳۹۶	بیژن یعقوبی	کوتولگی برنج و مدیریت آن	۲۳
۱۳۹۶	مجید ستاری و همکاران	دستورالعمل ملی کدگذاری لاین های اصلاحی برنج	۲۴
۱۳۹۶	مهرداد عموافلی طبری و همکاران	معرفی شب پره برگ خوار قهوه ای برنج <i>Rivulasericealis</i> (اولین گزارش خسارت در مزارع برنج شمال ایران)	۲۵
۱۳۹۶	احمد رضائی	سابقه کشت برنج در اصفهان	۲۶
۱۳۹۶	مهرداد عموافلی طبری و همکاران	حلزون گیاهچه خوار برنج <i>Succinea putris</i> (زیست شناسی و کنترل)	۲۷
۱۳۹۷	الهیار فلاح و ناهید فتحی	اکولوژی برنج	۲۸
۱۳۹۷	فاطمه حبیبی و کبری تجددی طلب	استفاده از روش میلگارد در ارزیابی خواص حسی برنج	۲۹
۱۳۹۷	فرزاد مجیدی شیل سر	کرم سبز برگ خوار برنج و کنترل آن	۳۰
۱۳۹۷	شهرام محمودسلطانی	تغذیه روی در سیستم های کشت برنج	۳۱
۱۳۹۷	علیرضا نبی پور و همکاران	کاربرد جهش القایی در اصلاح برنج	۳۲
۱۳۹۷	رضا اسدی	کشت برنج در اراضی شالیزاری بدون انجام عملیات گل خرابی	۳۳
۱۳۹۷	عاصفه لطیفی	تاثیر پارابویل بر خصوصیات تبدیل و کیفیت برنج	۳۴
۱۳۹۷	علی اکبر عبادی و فاطمه فرح دهر	تنش خشکی و تاثیر آن بر رشد و عملکرد برنج	۳۵
۱۳۹۸	ناهید فتحی و همکاران	دستورالعمل پخت برخی ارقام محلی و اصلاح شده برنج مازندران	۳۶
۱۳۹۸	بیژن یعقوبی و مریم رجبیان	مروری بر کشت مستقیم برنج با تأکید بر مدیریت علف های هرز	۳۷

لیست کتاب منتشره موسسه تحقیقات برنج کشور

سال	نویسنده (گان)	ترجمه یا تالیف	عنوان
۱۳۹۷	مریم خشکدامن، علی اکبر عبادی، معصومه عاشورپور، شهرام نعیمی	ترجمه	کنترل بیولوژیک بیماری های برنج
۱۳۹۷	لیلا بذرکار، براتعلی فاخری، مریم حسینی، نفیسه مهدی نژاد	تالیف	تجزیه QTL در برنج (مبانی ژنتیکی و مولکولی کیفیت دانه)
۱۳۹۸	گروه مولفان (موسسه تحقیقات برنج کشور)	تالیف	اثربخشی تحقیقات برنج